

فرهاد فخرالدینی: عبدالقادر مراغه‌ای آهنگی دارد که در دو کتاب با حروف ابجد نوشته شده و تاکنون شمار زیادی از پژوهشگران روی آن کار کرده‌اند ولی هیچ کدامشان نتوانستند شعر و آهنگ را تطبیق بدهند، توفیق کشف این کار به من رسید که نزدیک ۳۰ سال روی آن کار کرده‌ام

قاب ویک
ویژه‌نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
شنبه ۴ خرداد ۹۸ - شماره ۶۶۸

۸

چرا سریال «امام علی (ع)» پس از گذشت ۲۸ سال از ساختش هنوز هم دیدنی است؟

در ستایش اهمیت دادن به جزئیات

این روزها کمتر شاهد سریال‌های پرطرفدار یا به اصطلاح خودمانی‌تر «خیابان خلوت کن» هستیم. سریال‌هایی که از دست دادن يك قسمت‌شان آه از نهادمان درمی‌آورد و در به در دنبال چند و چون این اتفاق از دست رفته باشیم. دهه ۷۰ اما پر بوده از این سریال‌ها و یکی از ماندگارترین‌هایش سریال «امام علی (ع)» بود. شاید اصلی‌ترین و مهم‌ترین علت این ماندگاری این بوده که عوامل پشت صحنه به اندازه بازیگران کاربلد بودند. از نویسندگان و کارگردان بگیرد تا گریمور و فیلمبردار و تدوینگر. اما سریال اولین‌هایی هم در این سریال اتفاق افتاد. چیزهایی که تا قبل از ساخت این سریال در تلویزیون متداول نبود یا خیلی جدی گرفته نمی‌شد. این اولین‌ها کدام‌ها بودند؟

تحولی عظیم در سریال‌های مذهبی

تا قبل از آغاز ساخت و پخش این سریال، تلویزیون مجموعه‌ای به این گستردگی و با این وسعت تولید نکرده بود. از طرفی هم تقریباً تمام عوامل پشت و مقابل دوربین از میزان حساسیت نسبت به این سریال باخبر بودند. سریال امام علی (ع) را شاید بتوان اولین پروژه عظیم تلویزیون دانست که راه را برای بسیاری از فیلم‌های مذهبی دیگر باز کرد.

گریم حرفه‌ای

عبدا... اسکندری در حال گریم یکی از بازیگران در سریال امام علی (ع)

عبدا... اسکندری، محسن موسوی، بابک شعاعی، خاطره خاشعی، مهدی حبیب‌پور و منیره حاتم‌آبادی گریمورهای این سریال بودند که انصافاً هنوز هم بعد از ۲۸ سال گریم‌هایشان یکی بهترین‌های مجموعه‌های تلویزیونی است. تا قبل از اجرای این گریم‌ها هیچ سریال دیگری گریمی تا این حد حرفه‌ای روی بازیگرانش انجام نداده بود. هرچند بسیاری از منتقدان این نقد را به گریم سریال وارد کردند که چرا چهره‌های شخصیت‌های پلید همچون معاویه یا ولید به زیبایی چهره آنان کمک کرده، اما شخصیت‌های مثبت چون ابوذر غفاری، عمار یاسر، سلمان فارسی و... چهره شادابی ندارند.

اولین طراحی لوگو

این سریال اولین سریالی بود که به صورت جدی برای طراحی لوگو وقت گذاشت. البته قبل‌تر سریال سربداران و بوعلی سینا لوگویی برای خودشان طراحی کرده بودند، ولی لوگوی‌شان طراحی ساده‌ای داشت، اما طراحی لوگوی این سریال‌ها ماه‌ها فکر و زمان برد و در نهایت کار خوشنویسی لوگو و تیتراژ را حمید غبرانزاد و طراحی آنها را محمدرضا شریفی‌نیا انجام داد.

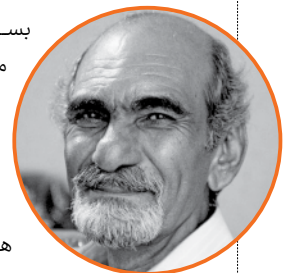
تماما ایرانی

شاید یکی از قسمت‌هایی که از ویژگی‌های مهم این سریال بوده ولی کمتر به آن پرداخته شده است، استفاده از نیروی ایرانی برای ساخت این سریال است. قبل‌تر و بعدتر از این سریال خیلی از سریال‌های دیگر قسمتی از کار را به نیروهای خارجی سپردند اما سرسال امام علی (ع) از صفر تا صدش کاملاً ایرانی است.

آرشیو عکس پرو پیمان

بسیاری از سریال‌هایی که قبل از سریال امام علی (ع) ساخته شده بودند مستندات زیادی در آرشیو نداشتند. اما این سریال به دلیل وجود دو عکاس حرفه‌ای یعنی منصور نعیمی و محمدرضا شریفی‌نیا آرشیو عکس درست و درماني دارد. محمدرضا شریفی‌نیا که معرف حضورتان هست، اما از منصور نعیمی بد نیست بدانید که یکی از عکاسان بزرگ حال حاضر کشورمان و بازیکنسته صدا و سیماست و ساخت چندین مستند حرفه‌ای را در کارنامه هنری‌اش دارد و هم اکنون ساکن هرمزگان است.

مکان فیلمبرداری: کوفه ایران!

دکورهای این سریال در شهرک غزالی ساخته شد و بعدها به نام شهر کوفه در شهرک سینمایی غزالی معروف شد. طراح دکور مجید میرفخرایی و مجری حمزه مقدم بوده و خیلی حرفه‌ای کار ساخت دکور پتینه را انجام داده بودند. تا قبل از این سریال ساخت دکور آن هم به این وسعت و دقت در مجموعه‌ها و سریال‌های تلویزیونی باب نبود. شاید بتوان دکور این سریال را جزو اولین دکورهای سریال‌های تلویزیونی دانست. این محل با مساحتی در حدود ۶۲ هزار مترمربع و با معماری عربی دوران بعد از اسلام در سال ۱۳۷۱ ساخته شد. این مجموعه بعدها مورد استفاده سریال‌های دیگری مانند ولایت عشق، تنهاترین سردار، طفلان مسلم، آخرین دعوت، ناسپاس و برنامه‌های مناسبی قرار گرفت.

دوبله‌های به یاد ماندنی

۲۸ سال پیش برای ساخت سریال مخصوصاً سریال‌های تاریخی - مذهبی که دشواری‌های خاص خودشان را داشتند صداپردازی سر صحنه رایج نبود و گویندگان خوش صدا و مطرح به جای بازیگران سریال را دوبله می‌کردند. با این حال مرحوم فتحی، بهزاد فراهانی و پرویز پرستویی تنها بازیگرانی بودند که با مدیریت بهرام زند، منوچهر اسماعیلی و پرویز بهرام به جای خودشان صحبت کردند.

